

www.eknihyzdarma.cz

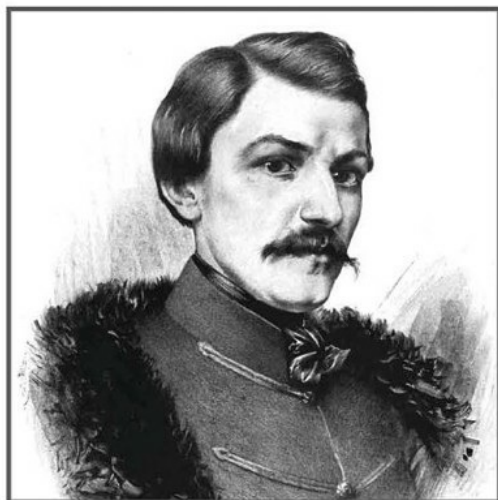

Městská knihovna v Praze **120 let**

Karel
Havlíček
Borovský

Král Lávra

PRAHA 2011

Půjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

Zpřístupňujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

Pořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Znění tohoto textu vychází z díla
Král Lávra tak, jak bylo vydáno
vydavatelstvím Volné Myšlenky v
roce 1925 (BOROVSKÝ, Karel
Havlíček. Král Lávra. Praha : Volná
myšlenka, 1925. 48 s.).

Autorem portrétu Karla Havlíčka
Borovského na obálce e-knihy je Jan
Vilímek.

Verze 1.0 z 7. 3. 2011.

Text díla (Karel Havlíček Borovský: Král Lávra), publikovaného Městskou knihovnou v Praze, není vázán autorskými právy (<http://creativecommons.org/publicdomain/mark/1.0/>).

Citační záznam této e-knihy:

BOROVSKÝ, Karel Havlíček. Král Lávra [online]. v MKP 1. vyd. Praha : Městská knihovna v Praze, 2011 [aktuální datum citace e-knihy – př.

cit. rrrr-mm-dd]. Dostupné z WWW:

<http://web2.mlp.cz/koweb/00/03/37/00/36/kral_lavra.epub>.

Vydání (obálka, grafická úprava),
jehož autorem je Městská knihovna v
Praze, podléhá licenci Creative
Commons Uved'te autora-
Nevyužívejte dílo komerčně-
Zachovejte licenci 3.0 Česko
(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/cz/>).

Král Lávra

Byltě jednou jeden
starý dobrý král,
ale je to dávno,
taky od Čech dál,
troje moře, devatery hory
dělí ten kraj od české komory,
kde on panoval.

Bylt' král irský Lávra,
povím zkrátka vám,
a já o tom králi
pěknou píseň znám.
Nalej, stará! čerstvého do číše,
a vy, kluci, poslouchejte tiše,

já ji zazpívám.

Posud krále Lávru
chválí irský lid,
nebyl ani tyran,
nebyl taky žid,
nenabíjel cizím svoji kasu,
rekrutýrkou nesužoval chasu,
nedal chudé dřít.

Jenom jednu slabost
ten král dobrý měl,
že jest na holiče
tuze zanevřel:
dal se holit jenom jednou v roce,
dlouhé vlasy po krku široce

nosil jak roj včel.

Horší ještě bylo:
vždy na Letnice,
jak očistil holič
královské líce,
čekala jej podivná odplata,
nic na stříbře, ale skrze kata
to šibenice!

Divili se lidé,
mrzela je dost
na tom dobrém králi
tato ukrutnost;
však co král chce, zdrávot' pro
poddané,

tak po letech zvykli si Irčané
na tu podivnost.

Jenom holičové,
zvyknout nemohli,
na šibenici je
špatné pohodlí;
než co dělat? Nic jim nezbývalo,
leda trpět, neb jich bylo málo
na rebelii.

Každý rok, když táhlo
již na Letnice,
sebral se bradýřský
cech do radnice;
tam chudáci smutně los metali,

komu padne holit bradu králi
a – šibenice.

Padl los, ach! padl:

letos Kukulín

bude holit krále,

staré vdovy syn.

Jak to stará vdova uslyšela,

omdlévala ustrašená celá:

Ach! můj Kukulín!“

Již posloužil králi,

již ho vede kat,

ukrutnou odměnu

za tu službu brát:

tu se matka skrze zástup tlačí,

spěchá, co jí staré síly stačí,
zaň orodovat.

„Králi, pane králi!
syn můj jedinej,
pro Boha tě prosím,
slitování měj!
Co si počnu, já ubohá vdova?
Raděj sama umřít jsem hotova,
jen mi syna dej!“

„Králi, milost, pane!
máš to lidský cit
nevinného hochu
katem utratit?
Muž můj padnul v službě tvého

dvoru,
a ty chceš mou jedinkou podporu
hanebně mi vzít?“

„Jestliže ty, králi,
dobré srdce máš,
jistě každoročně
jednou blázníváš:
Pro nic za nic, pro královské vousy,
kat člověka bez viny zardousí,
to jsi otec náš?“

Král se na ty řeči
velmi zastyděl,
ale ještě více
slitování měl;

nezlobil se, vzdychnul jen hluboko,
dobré srdce tisklo slzu v oko,
zastavit velel.

Všem se kázal vzdálit,
jen sám Kukulín,
povolán ku králi,
bledý jako stín.

Král tu sedí, na klíně korunu:

„Přistup, synku, blíže sem ke trůnu
i pod baldachýn.“

Přísahěj, že smlčíš
na věčné časy,
co jsi na mé hlavě
viděl pod vlasy;

pak tobě neublíží v ničem,
a ty budeš mým dvorním holičem
po všechny časy.“

Rád přísahal mladík
a byl propuštěn,
zvěstovati matce,
jak jest povýšen;
pak holíval obden králi líce
a již žádný holič na Letnice
nebýval věšen.

Těšili se lidé,
že ten dobrý král
jedinou svou chybu
vymluvit si dal,

více však než celý národ irský
počestný cech holičsko-bradýřský
si ho liboval. — —

Stojí mladý holič
v dvorském obroku,
raduje se matka
z toho pokroku,
jasné hvězdy na fraku se třpytí,
zlaté porty, vyšívané kvítí,
břitva po boku.

Než co platí hvězdy,
zlaté třepení,
když srdéčko trápí
ostré hryzení:

nevyjevit nic po věčné časy,
co vidívá králi pod vlasy
vždy při holení!

Husy štěbetají,
tichá je labuť,
kdo chce tajnost smlčet,
holičem nebud':
holičovi vědomosti škubou,
než je poví, přenáramně hubou:
jazejček je rtuť!

„Ach! můj milý synu,
co tě sužuje?
Ve dne nemáš stání,
v noci pokoje,

býval's vesel, teď ti líčko vadne,
mladé tělo den ode dne chřadne,
pověz, co ti je?“

„Má milá matičko,
ach! pomoc žádná!“

„Můj milý synáčku,
moc zví, kdo se ptá,
v černém lese bydlí poustevníček,
ten má od všech lidských srdcí
klíček,
on ti radu dá.“

Pravil starý v lese:

„Dobře znám tvůj kříž,
synku, ty jsi holič

a tajemství víš.
Ty je nesmíš povědít žádnému.
Neulehčíš ale srdci svému,
až to vyslovíš.

Blíže u Viklova
na stoku dvou řek
stojí dutá vrba
třetí lidský věk,
všeptej do ní v tiché noční době
své tajemství, a ulevíš sobě —
jiný nemám lék.“

Hned tu noc se holič
z domu vypravil
zkusit, co mu stařec

v lese poradil,
a našeptal do vrby hltavě,
co král Lávra skrývá na své hlavě,
pak se uzdravil.

Po tom uzdravení
prošel krátký čas,
tu strožil král Lávra
hlučný dvorní kvas,
z celé země paničky a páni
sjeli jsou se k tomu hodování
na králův rozkaz.

A po hodování
velikánský sál
hladce voskovaný

čekal již na bál,
ještě k tomu na tu dvorní švandu
nejslavnější karlovarskou bandu
objednal si král.

Po Češích je doma
vždycky malý sled,
ale všude jinde
naplňují svět:

Muzikanty, jezdce, harfenice,
ouředníky, sirky ze Sušice
najdeš všude hned.

Táhli hudci k bálu,
až pan Červíček
samým kvapem ztratil

z basy kolíček,
a když přišli k viklovskému brodu,
zpozoroval tu svou velkou škodu
na stoku dvou řek.

Tam u duté vrby
s basou smutně stál:

„Půjdu-li ho hledat,
promeškáme bál!“

Uříz' z vrby větev na kolíček,
co způsobí, o tom pan Červíček
nic se nenadál.

Způsobil tam s basou
králi čistou věc,
jak na bále pustil

o strunách šmytec,
tu řve basa, až všechno přehluší,
„Král Lávra má dlouhé oslí uši:
král je ušatec!“

Král dal hned Červíčka
s basou vyhodit,
bylo však již pozdě
basu oběsit,
a tajemství, pro něž lazebníci
umírali jsou na šibenici,
rozneslo se v lid.

Co nyní celý svět
věděl od basy,
nebylo nic platno

skrývat pod vlasy,
tak král Lávra nosil po tom bálu
svoje dlouhé uši bez futrálu
po všechny časy.

A po krátké době,
když utich' povyk,
líbil se přec lidu
dobrý panovník,
zdálo se jim, že ty dlouhé uši
právě dobře ke koruně sluší,
všechno může zvyk!
Tu je konec písňě:
zdráv bud' Lávra král!
Kukulín ho vždycky
holil a stříhal,

neb to nikdy najevo nevyšlo,
jak tajemství až do basy přišlo
a z basy na bál.

Není každá vrba
jako Viklovská,
ani každá basa
jak Červíčkovská,
a když tě co na jazyku svrbí,
našeptej to jen do staré vrby,
dceruško drahá.

Karel Havlíček Borovský

Král Lávra

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 7. 3. 2011